

begære personlig at afgive sin Forklaring. Forklaringerne afgives *ikke under Ed* men under Ansvar efter Straffelovens Regler om falsk, ubeediget Forklaring for Retten. — „*Parts Ed*“ beholdes i de bestemte Tilfælde, hvori Anvendelsen deraf nu er lovhjemlet, men i øvrigt kan Parts Ed anvendes, hvor der efter Rettens Skøn er Grund dertil. En ny Regel er det, at Parts Ed aldrig, som nu, vil blive henskudt til Afleggelse *efter* Dommens Afsigelse: Retten afsiger først en foreløbig Dom, hvorved Parts Ed tilstedes eller paalægges, og naar da den samtidig Parten forelagte Frist er udløben og det har vist sig, om Eden aflægges, saa først afsiges den endelige Dom.

6. *Procesomkostninger og fri Proces.* I Modsætning til den hidtil fulgte Praksis foreskrives, at den tabende som Regel skal erstatte Modparten de denne ved Sagen paaførte Udgifter. Denne Erstatning skal vel fastsættes af Retten til en rund Sum efter Rettens Skøn, men i hvert Fald skulle de virkelig havde Udgifter erstattes fuldt ud, for saa vidt de have været hensigtsmæssige for Sagens forsvarlige Udførelse; Udgift til Sagførersalær erstattes med et passende Beløb. — Bevilling til uformuende til fri Proces skal efter Udkastet fremtidig meddeles efter Omstændighederne af Justitiarius i en Landsret eller Justitiarius i Højesteret (nu af Overpræsidenten, Amtmænd og Justitsministeriet). Bevillingen skal ogsaa omfatte Udgifter til Porto og Bekendtgørelser samt Rejseudgifter, Diæter og anden Betaling til Vidner m. v. — Den Myndighed, Justitsministeriet nu har til at tilstaa fri Proces (i offentlige Myndigheders, Embedsmænds og Stiftelsers Sager o. l.), opretholdes.

C. Proceduren.

I. Første Instans.

a. Sager ved Landsret (hvilke disse Sager ere se ovf. pag. 80). Proceduren bestaar af to Hoveddele: *Skriftvekslingen* (der normalt skal tilendebringes i to Retsmøder) og *Domsforhandlingen* (normalt ét Møde); i Forbindelse med denne sidste finder eventuelt Bevisførelsen Sted. Iøvrigt begynder Sagen med Udtagelse af Stævning, der indleveres paa Rettens Kontor til Berømmelse og derefter tilbageleveres Sagsøgeren til Forkyndelse (Varslet er 14 Dage, naar Indstævnte bor i den Underretskreds, hvor Landsretten har sit Sæde; ellers 3 Uger eller længere). I Stævningen giver Sagsøgeren en kort Fremstilling af sine Søgmaalsgrunde og sin Paastand. Paa første Tægtedag skal Sagsøgte fremlægge Svarskrift, indeholdende hans Paastand og en kort Fremstilling